

เกร็ด
ความรู้ที่
4

Protect & Prepared การฝึกป้องกันภัยก่อการร้าย

ประเทศต่าง ๆ ตระหนักถึงความสำคัญ
เรื่อง ระบบการเตรียมความพร้อม
(Preparedness System)
ในการรับมือกับสถานการณ์
การก่อการร้าย เพื่อป้องกันหรือลดผลกระทบ
จากความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน
เช่นเดียวกับประเทศไทยและสหราชอาณาจักร
ต่างก็ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว

เมื่อ

กล่าวถึงการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายของประเทศไทยนั้น สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้เสนอที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติอนุมตินโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Policy and Plan) เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2565 (ค.ศ. 2022) ครอบคลุม 17 ประเด็น และหนึ่งในประเด็นที่ให้ความสำคัญคือ ประเด็นเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย ที่มีจุดมุ่งเน้นให้ประเทศไทยมี

ภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยก่อการร้าย มีขีดความสามารถในการตอบโต้ และมีศักยภาพในการฟื้นตัวจากภัยก่อการร้าย ต่อมา สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำ แผนปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย เป็นแผน 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2570 ครอบคลุมการป้องกัน (Prevention) การตอบโต้ (Countering) และความสามารถในการฟื้นตัวกลับสู่ภาวะปกติ (Resilience)

สำหรับ

สหราชอาณาจักรมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทยเป็นเวลา 170 ปี (Thailand-United Kingdom Diplomatic Relations) โดยในด้านการป้องกันการก่อการร้ายนั้น Home Office ได้กำหนด ยุทธศาสตร์ต่อต้านการก่อการร้าย (Counter Terrorism Strategy 2023 : CONTEST Strategy) ที่ให้ความสำคัญเสาหลัก 4 P คือ Prevent : ป้องกันการเข้าร่วมหรือสนับสนุนการก่อการร้ายของประชาชน, Pursue : ติดตามสกัดกั้น การโจมตีที่จะเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ, Protect : ปกป้อง มุ่งลดความเปราะบางต่อการก่อการร้าย, Prepare : เตรียมพร้อม มุ่งลดผลกระทบจากการก่อการร้ายและลดโอกาสในการก่อเหตุเพิ่มเติม โดยสหราชอาณาจักรได้จัดให้มีโครงการ Protect and Prepare เพื่อร่วมมือกับหน่วยงานความมั่นคงของประเทศไทยในเรื่องดังกล่าว โดยการฝึกซ้อมจำลองสถานการณ์เป็นส่วนหนึ่งของเสา Prepare มุ่งเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้เผชิญเหตุและผู้ทำงานในภาคการท่องเที่ยวของมิตรประเทศในการตอบสนองต่อเหตุก่อการร้าย ตลอดจนขีดความสามารถในการบริหารสถานการณ์วิกฤติอย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

การฝึก TTX

ในวันที่ 15-16 มกราคม 2568 เป็นการดำเนินงานที่พัฒนาต่อยอดจากความร่วมมือที่ได้จัดเวทีในลักษณะนี้ขึ้นเมื่อวันที่ 5 – 6 กันยายน 2566 ใช้ชื่อ การประชุมการตอบสนองต่อภาวะวิกฤติ (Crisis Response Conference 2023 : Bangkok) และการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการปฏิบัติการร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานในการตอบสนองต่อเหตุการณ์วิกฤติสำหรับเจ้าหน้าที่อาวุโส เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2566 โดยให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และแนวการปฏิบัติที่ดีเลิศ โดยเฉพาะ

จุดเน้นเพื่อปกป้องสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งรวมตัวของชาวไทยและชาวอังกฤษรวมทั้งนักท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ ที่อาจเป็นเป้าหมายหรือเสี่ยงจากการก่อการร้าย ซึ่งสถาบันความมั่นคงศึกษา สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้มีการถ่ายทอดเรื่อง “การตอบสนองต่อภาวะวิกฤติ 2023” (Crisis Response Conference 2023) ในวารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 15 (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2567)

ปัจจุบัน

นโยบายรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวและเปิดรับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เพื่อนำรายได้เข้าประเทศถือเป็นหนึ่งในเครื่องยนต์ขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้น การประเมินสถานการณ์และพื้นที่เป้าหมาย ที่อาจมีความเปราะบางต่อการก่อเหตุหากไม่มีระบบการป้องกันหรือการเตรียมความพร้อมที่ดีอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการประสานงานและบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายอ่อนแอ (Soft Target) และประชาคมระหว่างประเทศเกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจในการดูแลรักษาความปลอดภัยเมื่อเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยไม่ว่าเพื่อการท่องเที่ยวหรือการประชุมนานาชาติ การแสดงดนตรีหรือการเป็นเจ้าภาพการแข่งขันมหกรรมกีฬาที่มีผู้คนรวมตัวกันเป็นจำนวนมาก สิ่งสำคัญ คือ หน่วยงานระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีหน้าที่สำคัญในการให้ความช่วยเหลือดูแลนักท่องเที่ยว และมีความพร้อมการเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ความสามารถตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินและเหตุร้ายได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

ด้วย เหตุนี้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (กองความมั่นคงเกี่ยวกับภัยคุกคามข้ามชาติ) ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตสหราชอาณาจักรประจำประเทศไทย จัดเวที การฝึกซ้อมจำลองสถานการณ์บนโต๊ะ (TTX) เกี่ยวกับการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินและเหตุร้ายในสถานที่ท่องเที่ยวระหว่างวันที่ 15-16 มกราคม 2568 ณ โรงแรมอีสติน แกรนด์ สาทร กรุงเทพฯ โดยมี รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (นายรัชกรณัฏฐาภรณ์พัฒน์) เป็นประธานพิธีเปิดและเข้าร่วมรับฟัง โดยหน่วยงาน

ที่เข้ารับการฝึก ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ หน่วยงานตำรวจท่องเที่ยว (พิทยา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (ศรชล.) หน่วยงานด้านการแพทย์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยการฝึก TTX ภายใต้รหัสฝึก “Exercise Silver Wave” มุ่งเน้นวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ

ประการแรก

เพื่อสำรวจและทดสอบการเผชิญเหตุร้ายหรือเหตุการณ์ขนาดใหญ่ โดยมุ่งเน้นการรับมือกับเหตุที่เกิดขึ้นในสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นเกาะ โดยเฉพาะเกาะที่อยู่ห่างไกลแหล่งทรัพยากร อาทิ สถานพยาบาล เจ้าหน้าที่ผู้ให้การช่วยเหลือ การระงับเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากต้องบริหารเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

ประการที่สอง

เพื่อนำความรู้และประสบการณ์การทำงานของผู้ปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร และภาคส่วนต่าง ๆ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนร่วมกัน เพื่อชี้ให้เห็นถึงโอกาสและช่องว่างที่จะต้องนำไปวางแผนและพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในงานในเรื่องนี้

ประการที่สาม

การรับรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินและเหตุร้ายขนาดใหญ่จากวิทยากรสหราชอาณาจักรรวมถึงจะอย่างไรให้เกิดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานให้มีเอกภาพและสามารถดำเนินการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่เกาะท่องเที่ยวได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งสหราชอาณาจักรภายใต้โครงการ Protect and Prepare ได้บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ JESIP (Joint Emergency Service Interoperability Programme) ที่นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาปฏิบัติการร่วมกันไม่ว่าจะเป็น ตำรวจ หน่วยดับเพลิง หน่วยพยาบาล ที่ถือว่าเป็น First Responder ภายใต้หลักการ METHANE โดยนำเสนอผลการลงพื้นที่เพื่อศึกษาความปลอดภัยในงาน Full Moon Party อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี (สามารถศึกษารายละเอียดที่บทความเรื่อง “การตอบสนองต่อภาวะวิกฤติ 2023 (Crisis Response Conference 2023) ในวารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 15 (กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2567)

สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติได้จัดทำแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ (National Preparedness Plan) โดยกำหนดให้มีการฝึกซ้อมเผชิญเหตุจากภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์และธรรมชาติ และปัจจุบันงานเตรียมพร้อมได้พัฒนาเป็น “แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์” (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศ และการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 (ค.ศ. 2007) สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เริ่มจัดการฝึกในระดับชาติ ภายใต้ชื่อว่า “การฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ หรือ Crisis Management Exercise (C-Mex)” โดยจัดการฝึกบนโต๊ะ (TTX) และการฝึกภาคสนาม (Field Training Exercise : FTX) และกำหนดโจทย์การฝึกและการตอบโต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น (สามารถศึกษารายละเอียดได้ที่บทความเรื่อง “ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล : ระบบการเตรียมพร้อมของไทย” วารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 2 (ตุลาคม 2562 -มกราคม 2563) และบทความเรื่อง “การพัฒนาการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ในกรอบแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ” วารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 5 (ตุลาคม 2563 - มกราคม 2564)

ซึ่ง ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับโจทย์การฝึกที่ครอบคลุมเรื่องการต่อต้านการก่อการร้ายทั้งทางบกและทางทะเล ดำเนินการโดย ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล (ศตก.) การบริหารจัดการภัยความมั่นคงทางไซเบอร์ดำเนินการโดย สำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.) การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ดำเนินการโดย ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) การฝึกบริหารจัดการสาธารณภัย ดำเนินการโดย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การฝึกการผนึกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ ดำเนินการ โดย กรมการสรรพกำลังกลาโหม รวมทั้งได้จัดให้มีการฝึกอื่นเนื่องจากจากกระเปิดและสารเคมีรั่วไหล การระบาดใหญ่ของโรคติดต่อ (Pandemic) การโจมตีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ (Critical Infrastructure)

กล่าว ได้ว่า ความร่วมมือในการป้องกัน ยับยั้ง และปกป้องจากการก่อเหตุ และการเตรียมการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย นโยบายและยุทธศาสตร์ แบ่งปันความรู้ มุมมอง ประสบการณ์ บทเรียน แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านการเตรียมพร้อมในการจัดการวิกฤตระดับชาติ (National Crisis Preparedness) และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยภาคการท่องเที่ยว (Tourism Security) ไม่ว่าจะเป็นจัดขึ้นในรูปแบบการประชุม สัมมนา การฝึกอบรมและการศึกษา เป็นการเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถของผู้ที่รับผิดชอบกับภารกิจดังกล่าวและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของไทย